

PYTANIA JAWNE 2025

skrótowo

„*Ferdydurke*”

W. Gombrowicz

„The Porteous Mob” (Tłum. tłum), James Drummond,
https://pl.wikipedia.org/wiki/T%C5%82um#/media/Plik:The_Porteous_Mob_James_Drummond.jpg, domena publiczna [dostęp 08.08.2024]

Człowiek wobec presji otoczenia. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów „Ferdydurke” Witolda Gombrowicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

INSPIRUJĄCY CYTAT

**„Człowiek jest najgłębiej uzależniony od swojego odbicia w duszy drugiego człowieka.”
W. Gombrowicz**

KONTEKST KULTUROWY

**Obraz
„The Porteous Mob”
(Tłum.tłum)
James Drummond**

Obraz ukazuje brutalne zamieszki, które miały miejsce w Porteous w 1736 roku. Malarz zilustrował scenę na mieście pełną niepokoju i chaosu. Widzimy tłum ludzi, niszczący i demolujący wszystko, co spotka na swojej drodze. Ludzie są pełni nienawiści i agresji. Zachowują się tak wszyscy, bez wyjątku. Scena ta nawiązuje do psychologii tłumu, przejęcia zbiorowej tożsamości. Na malowidle dostrzec można ofiarę rozzłoszczonego i czującego się bezkarnie tłumu-kobietę, która zostaje wyciągnięta z powozu. Wszystkiemu przyglądają się ludzie z okien. Są wyraźnie przerażeni tym, co się dzieje, jednak nikt nie reaguje. Dostrzec tu można, jak wielką presję tłum wywiera na innych ludzi. Jedni przyłóczają się do niego, inni stają beczynnymi i przyglądają się. Niewielu w takiej sytuacji jest gotowych stawić opór.

Plan wypowiedzi ustnej

1. Wstęp

Życie społeczne od lat regulują zasady i konwenanse, z którymi wielokrotnie człowiek się nie zgadzał. Jedni podejmowali próbę walki z nimi, inni podporządkowywali się. Presji otoczenia nie da się uniknąć.

2. „Ferdynand” W. Gombrowicz

- walka Józia z formą:
 - a) szkoła - upupianie
 - b) dom Młodziaków - nadmierna nowoczesność
 - c) dworek Hurleckich - zbyt przywiązanie do tradycji
- wyjaśnienie cytatu: „(...) nie ma ucieczki przed gębą, jak tylko w inną gębę”

3. Kontekst:

- „Romeo i Julia” W. Szekspira - miłość tytułowych bohaterów w obliczu konfliktu rodowego.
- „Wróg” M. Nowakowskiego - bunt młodzieży szkolnej wobec represji systemu totalitarnego.
- „Ludzie bezdomni” S. Żeromskiego - Judym wobec presji środowiska lekarzy i ludzi bogatych.
- „Tango” S. Mrożka - bunt Artura wobec presji życia w totalnej swobodzie i braku zasad.

4. Kontekst kulturowy:

- „The Porteous Mob” (Tłum.tłum), James Drummond - zachowanie tłumu w czasie zamieszek w Porteous.

5. Wnioski

Społeczeństwo jest ogromną siłą, która determinuje zachowania i losy jednostki. Może doprowadzić ją do zguby lub sukcesu. Naturalnym jest to, że chcąc być akceptowanym przez innych, wielu ludzi ulega jej, nawet jeśli się z nią nie zgadza.